

nevós, a Algèria (Beaussier, Lentin) I en tot cas era clàssic i documentat des de molt antic en àrab, de soca evidentment oriental, segurament semítica, i amb una estructura reduplicativa que justament està força des cabdellada per l'àrab (*jasfas* 'ALFALS' etc.) Sembla tractar-se d'una arrel semítica, la que en siríac va donar l'adjectiu *rab* 'gran': per la bàsica *Semitic Compar Grammar* de S. Moscati (§ 12 58, cf. § 12 13), sé que d'un antic plural reduplicat semític **rab-rabē* prové el plural d'aquesta arrel, que en siríac apareix evolucionat com *rawrābē*, i el mateix siríac l'usa adverbialment, dient-ho de grups de bestiar amb el sentit «in flocks», en la forma també reduplicada *rappin-rappin*.

En àrab clàssic *rabrab* 'ramat' ens el documenten ja el Djauhari (a 1002), el Firuzabadi (fi. S. XIV), altres diccionaris clàssics encara més antics (Al-Aziri mj S X, i el murcià Ibn-Sida, mj. S XI) precisen que són hovins i aquells dos diccs i Ibn-Sida parlen de bous salvatges (Lane, col 1007), mentre que Dozy (*Suppl* I, 500a) i el mateix Lane atribueixen a alguna d'aquelles fonts antigues la precisió que es tracta d'antíflops o gaseles, el Munğed (a 923) detalla que s'ha de tractar d'un grup de bous de menys de deu

DERIV · +*Raberol* sento a Morella per a 'escamot de 16 o 20 caps' (1961) *Raberada* 'ramat gros de cabres o ovelles' Lluçena (*AlcM*).

↑ Veg TRIAR, amb una conjectura raonable.

Rabera 'mena de corda', *rabet*, V. *rabada* *Ràbeu*, V *rapinya* *Rabeu*, +*rabeva*, *rabenet*, V. *rabec*

RABI, 'doctor de la llei hebrea', ve de l'hebreu *rabb* 'mestre, senyor', probablement del possessiu *rabbī* 'mestre meu'. Com que *rabi* ja es troba en oc antic (c 1300) i rimant en -i, i també es va usar *rabi* en castellà des d'antic (S XIII, *RFE* I, 176) almenys fins al S XVII (Correas, *Vocab de Refr*, 384), i en català almenys des de c. 1400 (StVicentF), sembla que és des del plural cat-oc *rabims* [ja JRoig, *Spill*] (analogic dels mots romànics) que es va formar *rabbimus* en llatí de tota Europa, d'on el derivat *rabinic* De l'hebr *rabb* ve el cat ant *rau*, que també usaren JRoig i StVicentF. «ab bou, Silvestre / se mostrà mestre, / disputador, / confonedor / dels raus, rabims», «no pels de l'arca, / raus de la Tora / ---» (*Spill*, 285, 12953, de nou 13322, 14154, 14247); llatinitzat fantàsticament en un text vicentí: «dicit beatus Paulus, in epistola Paulina Xº capitulo de questione legis, quam ipsis *rauci et rabim* disputabant in templo ---», StVicent, vol 278, fº X, vº. I ho veiem usat en la vida valenciana d'aquell temps els jurats afirmen que després de l'atac populatxer a la jueiria de València «los demés juhucs e juhies d'aquesta ciutat, specialment lo lui *rau* --- se són batejats» a 1391 (Rubio Vela, *Epist Val*, 275 124)

DERIV *Rabiça* (DAG) mala grafia pel femení llatinitzant *rabussa* *Raluri* *Rabumar* [1380, *AlcM*] *Rabimisme*

doc : 1344.

«--- Los altres a Nós ministrans --- ordonam que aytal sagrament, e homenatge, a un dels camarlencs nostres, de fer sien estrets, lo qual los rebosters nostres especials a Nós són tengut de fer, axí que *ràbia* no-desidora de coses nocives pugam, aytant com podem, esquivar», en les *Ordenacions Palatines* de Pere el Cerimoniós, que hom ha datat de 1344 (*CoDoACA* v, 95) «L'enteniment no és d'amor la causa, / mas l'apetit, de què ls bruts no han falta / doncs, de amor axí mateix ne senten, / ab fort desig, tal qu' en *ràbia* torna», Ausiàs (CXVII, 20d).

També JMarc, *Dicc Rims*, a 1371. I JRoig l'usa en un sentit especial translàtic (potser provinent del que s'endeuina en les Ordenacions), a què ha arribat el mot en el llenguatge dels matadors d'escorxadors: «en lo mercat, / en va fitat, / pertot s'hi roba / loc no s'hi troba / per pollacres / e vidrieres, / taules e gàbies, / tendes e . *ràbies* / ---», sentit que detalla el P. Chabàs en el comentari de la seva ed., p. 391, i és el que extracta *AlcM* en el § 3 D'aquest mot i els seus derivats van plenes les obres de Guimerà, que arriba a inventar un *rabiesa* (!, *AlcM*) per a les seves rimes.

DERIV : *Rabiar* [mj S XV, *Curial*] «fugint despesa / de bodes fer, / en lo giner, / de matinada, / --- / ella que u ou, / e ses parentes, / molt malcontentes, / totes *rabien* / e, cridant, dien / ---», JRoig (*Spill*, 219); *rabiar-ne* 'tenir gran desig (de menjar-ne)' pall : «de la murga [espècie d'eruga] lo bestia 'n *ràbbye*», Espot (1959)

Rabiejar *Rabieta*, menorquí: *fer sa rabieta* «enfadarse, flastomar i cridar tot maleint», Ferrer Ginart (*Rond*, 219). *Rabietat* (Ripoll, DAG). *Rabiyol* que *AlcM* cita d'una mala edició de Verdager, no existeix: és +*rabigol*, accentuat a la i, com es veu pel ritme del vers, en l'esbós de l'*Atl* de 1867: «hont és? — *rabigols* criden», i com que MilàF l'hi posa dubte, ell mateix posa a la pàgina del davant, en l'autògraf, l'explicació «*rebígol*: enverinat»; però, segurament aconsellat per MilàF, ho canvià en la versió definitiva posant-hi «satànics criden»: es tracta d'una de les formacions adjectivals en -ivol tan típiques de l'ús vigatà i verdagerià, sinó que aquí -ivol passà fonèticament a -igol (tal com *pregon* < *prevon* PROFUNDUS, *llagor* < *llavor* etc.). Àguiló (que ho pogué saber de Verdager en persona), ho grafia en el DAG «*revígol* (PnaVic): fiero, arrogant, se sol aplicar als cavalls principalment».

Rabiola *Rabior* 'pruija, picor', 'gust fort d'una beguda' (dicc. Àguiló): «S'enfurisma, desatina, / y per venjà's del traydó / se'n va, plena de *rabió*, / y tira en el riu la nina», Pitarra (*Faust*, *Gat* II, 310), «quan la vaca estava més enfutimada de la *rabior* de la brega ---», Massó Torr. (*Croquis Pvr* 2 I, 31); «una mena de *rabior* fonda que'm feya frissar el moment de poder botar, com una pantera, sobre la presa», MrnVayreda (*Puny*, I, XXIV, 375 (288)) Segurament no conté el sufix -ORE sinó < **rabiaō* -ATIOŃE, derivat de *rabiar* (no directe de *ràbia*)

Rabriós [c. 1400]. «Comensà a cridar com a hom *rabriós* e exit de son seny», «la comtessa --- a guia de

RÀBIA, del ll vg RABIA (ll el RABIES) id □ I^a